

GEA, FLORA ET FAUNA

Notes sobre flora al·lòctona a Catalunya. IV

Pere Aymerich*

* C. Onze de Setembre, 31. 08600 Berga. A/e: pere_aymerich@yahoo.es

Rebut: 27.10.2023; Acceptat: 02.11.2023; Publicat: 30.12.2023

Resum

S'aporten dades sobre plantes al·lòctones molt rares a Catalunya i noves localitats d'interès geogràfic d'espècies no tan rares. 8 tàxons (*Aloiampelos striatula*, *Aurinia saxatilis*, *Cotoneaster* ×*suecicus*, *Dianthus plumarius*, *Forsythia viridissima*, *Oenothera villosa* subsp. *villosa*, *Phyllostachys sulphurea* i *Rosa banksiae*) són nous per a la flora ibèrica i 3 per a la flora catalana (*Argyranthemum frutescens*, *Leucanthemum* ×*superbum*, *Opuntia bonaerensis*). També es confirma la naturalització al territori de *Cotoneaster perpusillus*. D'altra banda, es constata que *Erigeron karvinskianus* s'està convertint els darrers anys en una planta invasora conflictiva a la muntanya de Montserrat, on competeix amb la flora autòctona de les roques.

Paraules clau: plantes al·lòctones, península Ibèrica, regió Mediterrània.

Abstract**Notes on alien flora in Catalonia. IV**

This work provides data on very rare alien plants in Catalonia and also new locations of geographical interest about not so rare species. 8 taxa (*Aloiampelos striatula*, *Aurinia saxatilis*, *Cotoneaster* ×*suecicus*, *Dianthus plumarius*, *Forsythia viridissima*, *Oenothera villosa* subsp. *villosa*, *Phyllostachys sulphurea* and *Rosa banksiae*) are new to the Iberian flora and 3 to the Catalan flora (*Argyranthemum frutescens*, *Leucanthemum* ×*superbum*, *Opuntia bonaerensis*). The naturalization in the territory of *Cotoneaster perpusillus* is also confirmed. Additionally, we confirm that *Erigeron karvinskianus* is becoming in recent years a conflicting invasive plant on the Montserrat mountain, where it competes with the native flora of the cliffs.

Key words: alien plants, Iberian Peninsula, Mediterranean region.

Introducció

En aquest treball s'aporten noves dades sobre plantes al·lòctones a Catalunya, un grup de la flora del país cada vegada més nombrós i canviant a curt termini. Es tracta sobretot de citacions de tàxons que són nous per al territori o bé molt rars, bé que també s'inclouen novetats per a grans sectors territorials i canvis d'estatus rellevants. S'han adoptat com a referència principal per a la selecció les darreres síntesis publicades, per a la flora al·lòctona (Aymerich & Sáez, 2019) o per al conjunt de la flora (Sáez & Aymerich, 2021). Algunes dades ja havien estat reflectides sense detallar en aquesta segona obra, i aquí es concreten.

Materials i mètodes

Com en treballs previs similars, els tàxons són presentats en ordre alfabètic i les citacions inclouen aquestes informacions: localització (per aquest ordre: comarca, municipi, lloc i coordenades UTM 1 × 1 amb sistema de referència ETRS89), altitud, hàbitat, recompte o estimació dels individus observats (sempre que ha estat possible) i data o dates de l'observació. Totes les dades corresponen a observacions de camp de

l'autor de l'article, amb l'excepció dels pocs casos en què les identificacions deriven de mostres o imatges obtingudes per altres persones, que són citades. Les localitats de les quals es conserven plecs testimoni a l'herbari personal de l'autor es marquen amb asterisc (*) a l'inici; a més, de la major part de localitats es conserven imatges testimoni. Les citacions es complementen amb comentaris diversos sobre aspectes que poden resultar d'interès.

Resultats*Agave lechuguilla* Torr.

Anoia: la Pobla de Claramunt, Can Vila, al peu de la serra de la Ninota, CG8900, 285 m, talús rocós entre una casa i una carretera, 2 rosetes, 12-II-2023.

Localitat relativament interior (a uns 40 km del mar) i alta d'una espècie que a Catalunya està lligada a la franja litoral més estricta (cf. Sáez & Aymerich, 2021).

Agave salmiana Salm-Dyck

Anoia: la Pobla de Claramunt, Can Vila, al peu de la serra de la Ninota, CG8900, 285 m, talús rocós entre una casa i una carretera, grup d'una desena de rosetes, 12-II-2023.

Com per a l'espècie anterior, aquesta localitat té interès perquè correspon a un cas de naturalització en una zona bastant d'interior d'una espècie que en general a Catalunya està restringida a la franja costanera.

Alocasia odora (Lindl.) K. Koch

Osona: Tavèrnoles, Roc del Llum, DG4444, 575 m, vorada de bosc mixt d'alzina i roure, en un lloc en què s'havien fet abocaments, una planta jove, 14-X-2023 (Fig. 1).

Aquesta espècie del sud-est d'Àsia, que es fa servir com a ornamental, havia estat citada a Catalunya d'una localitat del Baix Penedès (Aymerich, 2020). La seva persistència a mitjà termini en una zona interior i amb glaçades freqüents sembla poc probable.

Aloe framesii L. Bolus

Alt Empordà: Llançà, urbanització Superfener, a l'entorn del carrer Quermançó, EG1389, 140-145 mm, talussos amb vegetació espontània dins una àrea semiurbanitzada, dos nuclis separats uns 200 m amb 10 i 3 grups clonals, 14-III-2023. Montsià: Alcanar, perifèria oest de la urbanització Serramar, BE9497, 20 m, vegetació ruderal, grup clonal de desenes de rosetes, 6-IV-2021 (Fig. 2); Sant Carles de la Ràpita, marge oest de la carretera N-340 al sud del barranc d'Abaria, BF9601, 25 m, talús de carretera, 2 individus, 6-IV-2021.

Espècie sud-africana que gairebé no ha estat citada com a escapada de jardins a Europa. L'única localitat publicada prèvia és Llançà (Aymerich, 2017), d'on aportem noves dades obtingudes en un sector a més d'1,5 km del primer. Les localitats del Montsià concreten la referència imprecisa de l'espècie en aquesta comarca feta a la Checklist de la flora de Catalunya (Sáez & Aymerich, 2021).

Aloe ×nobilis Haw.

Alt Empordà: Pau, perifèria nord-est del poble, a l'inici del camí vell de Pau a Palau-saverdera EG0984, 45 m, parcel·la erma amb vegetació ruderal, 4 grups clonals possiblement persistents d'un cultiu antic, 12-I-2023. Montsià: Alcanar, barranc del Llop, BE9496, 20 m, vegetació ruderal en una zona semiurbanitzada, 2 grups clonals, 6-IV-2021.

Tàxon només conegut en jardineria, d'origen incert però presumptament híbrid, que es pot confondre amb *A. perfoliata* L. A Catalunya tot just ha estat citat recentment, del Baix Ebre i del Baix Camp (Aymerich, 2020), però és probable que estigui força més estès.

Aloe ×spinosissima Jahand.

Alt Empordà: Pau, perifèria nord-est del poble, a l'inici del camí vell de Pau a Palau-saverdera EG0984, 45 m, parcel·la erma amb vegetació ruderal, un grup clonal d'uns 2 m², 12-I-2023.

Una altra citació d'un híbrid de jardineria, i possiblement persistent de cultiu. Les úniques dades prèvies corresponen també a l'Alt Empordà, concretament Llançà i el Port de la Selva (Aymerich, 2015, 2016).

Aloiampelos striatula (Haw.) Klopper & Gideon F. Sm.

Alt Empordà: Pau, urbanització Olivars, torrent entre els carrers Garbí i Nord, EG1084, 85 m, petit torrent amb vegetació

espontània que passa enmig de cases, dos individus (un amb 6 rosetes i un amb 2), 8-V-2023 (Fig. 3); Roses, Olivar de l'Agustí, sobre la cala Jóncols, EG2178, 80 m, en un matollar de *Pistacia lentiscus* prop d'una casa, grup clonal de 2 m² amb desenes de rosetes, 15-V-2023; Roses, pont de Jóncols, EG2078, 5-10 m, talús entre un camí i una casa, juntament amb *Opuntia ficus-indica* (grup clonal de desenes de rosetes, potser persistent de cultiu, entre *Opuntia ficus-indica*), i llera de la riera enmig d'*Arundo donax* (una planta amb menys de 10 rosetes), 15-V-2023.

Primera citació a Catalunya d'aquest arbust suculent originari de l'est d'Àfrica del Sud, que té com a caràcter més vistós les beines foliars netament estriades amb línies verdoses. D'acord amb les dades disponibles, a Europa i la Mediterrània només havia estat indicat abans d'Itàlia (Galasso *et al.*, 2018), amb caràcter d'al·lòctona casual; segons fonts informals d'internet (<https://dryades.units.it/floritaly/>) les dades italianes són de la Ligúria, però en desconeixem referències concretes. En aquesta espècie s'han distingit tradicionalment dues varietats (Ellis, 2013), *striatula* (fulles verdes i flors ataronjades) i *caesia* (Reynolds) Klopper & Gideon F. Sm. (fulles glauques i flors grogues), però actualment es tendeix a no separar-les perquè hi ha formes intermèdies (von Staden, 2022); les plantes amb flors observades a l'Empordà correspondrien a aquestes formes intermèdies, perquè presentaven fulles netament verdes però flors grogues (de vegades amb extrem taronja).

Argyranthemum frutescens (L.) Sch. Bip.

Alt Empordà: Pau, urbanització Olivars, torrent entre els carrers Garbí i Nord, EG1084, 85 m, petit torrent amb vegetació espontània que passa enmig de cases, un individu reproductor gros, 8-V-2023 (Fig. 4).

Primera dada a Catalunya, com a espècie al·lòctona, d'aquesta composta originària de les illes Canàries i que es cultiva als jardins del litoral. Ha estat citada com a al·lòctona casual en diversos punts del País Valencià (ex. Royo, 2006), així com també en altres regions mediterrànies (Provença, Còrsega, Sardenya, Tunísia) o del nord i est d'Europa (Greuter, 2006; Tison *et al.*, 2014; El Mokni *et al.*, 2021).

Asparagus aethiopicus L.

Alt Empordà: Cadaqués, cap es Calders, EG2481, 5 m, fonçal amb matollar de *Pistacia lentiscus* (i presència puntual d'altres al·lòctones, com *Pittosporum tobira*), individu solitari, 24-V-2023.

Espècie molt cultivada i sovint escapada al litoral, amb caràcter d'al·lòctona casual, però que aparentment no havia estat citada encara del territori ruscínic (cf. Sáez & Aymerich, 2021).

Aurinia saxatilis (L.) Desv. subsp. *saxatilis*

Pallars Sobirà: *Llavorsí, nucli urbà, al carrer de la Farga i a la perifèria sud del poble, CH5206-5306, 805-810 m, mur de pedra i aflorament de roca, dos nuclis de 3 i 7 individus, 19-IV-2023 (Fig. 5a); Ribera de Cardós, Lladros, extrem est del nucli urbà, CH5518, 990-1000 m, en fissures i bases de murs, unes quantes desenes d'individus, 27-IV-2023 (Fig. 5b).

Figures 1-7. 1) *Alocasia odora*, Tavèrnoles; 2) *Aloe framesii*, Alcanar; 3) *Aloiampelos striatula*, Pau (individu cultivat); 4) *Argyranthemum frutescens*, Pau; 5) *Aurinia saxatilis*: a) Llavorsí, en fissura de roca; b) Lladrós, naturalitzada als carrers, amb *Centranthus ruber*; 6) *Cotoneaster franchetii*, Cercs (en floració); 7) *Cotoneaster perpusillus*, Castellar del Riu (en fructificació).

Espècie coneguda com a ahlòctona de molts països europeus (CABI, 2023) i generalment trobada en hàbitats antròpics, però que no s'havia citat fins ara de Catalunya ni la península Ibèrica. Les observacions del Pallars corresponen a hàbitats de tipus urbà o suburbà, i sempre molt a prop (fins a un màxim de

20 m) de jardins on és cultivada. D'acord amb els criteris de Rešetnik *et al.* (2022) les plantes pallareses són assignables a la subsp. *saxatilis*, pròpia del nord dels Balcans i Europa central, per les fulles basals en general no dentades i per les silícules més llargues que amples i amb àpex arrodonit.

Cardamine occulta Hornem.

Ripollès: *Queralbs, Daió de Baix, DG3290, 1180 m, marges d'un aparcament, una vintena d'individus, 16-V-2021. Selva: Arbúcies, riera d'Arbúcies prop de l'aiguabarreig amb la riera de Riudecós, DG6227, 185 m, fangars de la riera, unes poques desenes d'individus, 6-V-2021.

Noves localitats d'aquesta planta asiàtica d'introducció recent i que està en expansió al nord de Catalunya (Aymerich, 2016a, 2017; Gesti, 2021).

Cedrus atlantica (Endl.) Carrière

Cerdanya: Puigcerdà, perifèria nord-oest del nucli urbà, sobre la Ronda dels Torreons, DG1198, 1190-1200 m, zona suburbana en què s'havien fet plantacions de cedres i altres plantes ornamentals, desenes d'individus juvenils, 27-IX-2021. Ripollès: Ribes de Freser, vessant sobre la perifèria est del poble (sector de Roteta), DG3183, 935 m, bardisses, 5 individus juvenils, 7-XII-2022.

Noves dades sobre la reproducció d'aquest arbre nord-africà a l'interior o perifèria de plantacions, procés poc documentat però detectat en diverses àrees dels Pirineus i la Catalunya oriental (Aymerich, 2013; Aymerich & Sáez, 2021; Casasayas, 1989; Sáez *et al.*, 2017). A Ribes de Freser ja havia estat observat fa dècades, però en un lloc situat un parell de km cap al sud (Vigo, 1983).

Cedrus deodara (D. Don) G. Don

Maresme: Sant Pol de Mar, entre la riera dels Oms i el torrent de la Murtra, DG6605, 90 m, bosc de pi pinyer i alzines, un individu jove d'uns 3 m, 8-VIII-2023.

Aquesta espècie es cultiva com a ornamental i rarament s'escapa en forma d'individus isolats al nord de Catalunya (Sáez & Aymerich, 2021). No en coneixem citacions prèvies del Maresme ni de la franja litoral.

Cosmos bipinnatus Cav.

Pallars Sobirà: Soriguera, ribera del riu del Cantó sota el poble, DG5092, 1140 m, herbassar ruderal, 2 individus, 5-X-2022.

Espècie nord-americana sovint plantada en jardins que s'escapa de forma ocasional al nord de Catalunya, sense establir poblacions persistents, i que ha estat indicada des de fa unes quantes dècades (cf. Casasayas, 1989).

Cotoneaster apiculatus Rehder & E.H. Wilson

Cerdanya: *Puigcerdà, perifèria nord-oest del nucli urbà, sobre la Ronda dels Torreons, DG1198, 1200 m, arbreda suburbana, individu solitari, 27-IX-2021.

Observació puntual d'una espècie que s'ha trobat de forma molt esparsa a la meitat nord del país, però només naturalitzada de forma clara en una localitat del Moianès (Aymerich & Sáez, 2021).

Cotoneaster coriaceus Franch.

Ripollès: Camprodon, urbanització de Fontrubí, sota el carrer Major, DG5185, 1080 m, bosc obert, menys de 10 individus, 11-IV-2023; Ribes de Freser, vessant sobre la perifèria est del

poble (sector de Roteta), DG3183, 935-950 m, bardisses, uns 10 individus en diversos punts separats, 23-IX-2021.

Aquest *Cotoneaster* és freqüent com a naturalitzat a les zones d'influència mediterrània, però només es troba rarament en àrees de muntanya pirinenques.

Cotoneaster dielsianus E. Pritz

Ripollès: *Ribes de Freser, vessant sobre la perifèria est del poble (sector de Santa Caterina), DG3184, 950-975 m, bosc caducifoli mixt, al voltant de 100 individus, 7-XII-2022; *Ribes de Freser, vessant sobre la perifèria est del poble (sector de Roteta), DG3183, 950 m, vorada de bosc caducifoli, uns 10 individus, 23-IX-2021.

Nova localitat en què s'ha constatat la naturalització d'aquest arbust al Ripollès, única comarca catalana en què fins ara s'ha observat aquest procés (Aymerich, 2019, 2020).

Cotoneaster divaricatus Rehder & E.H. Wilson

Ripollès: *Ribes de Freser, vessant sobre la perifèria est del poble (sobre el carrer de la Ginesta), DG3183, 950 m, bardissa en una vorada de bosc caducifoli, individu solitari, 7-XII-2022.

Espècie molt rara com a escapada al territori català, generalment representada per un o molt pocs individus, amb l'excepció d'una població naturalitzada al Moianès (Aymerich & Sáez, 2021). Dues de les quatre localitats prèviament conegudes (Camprodon i Sant Joan de les Abadesses) corresponen també al Ripollès (Aymerich, 2020).

Cotoneaster franchetii Bois.

Berguedà: *Berga, vessant nord-est de la serra de la Petita, DG0664, 625 m, marge d'un bosc mixt (pi roig, caducifolis i alzines), al costat d'una pista forestal, 1 individu reproductor i 6 juvenils al seu voltant, 20-XI-2022; *Castellar del Riu, Espinalbet, pista forestal de Corbera, DG0063, 1290-1330 m, boscos clars de *Pinus sylvestris* a la perifèria d'una zona molt laxament urbanitzada, mínim 15 individus (la majoria reproductors) en una superfície d'1 ha, 18-X-2023; Cercs, al costat de la carretera Berga-Ripoll, DG0664, 645 m, vorada de bosc, individu solitari, 9-VI-2023 (Fig. 6); Cercs, cruïlla de les carreteres a la presa de la Baells i la casa d'administració de la presa, DG0663, 625 m, alzinar al costat d'una carretera, individu solitari, 20-XI-2022.

Aquesta és una altra espècie freqüent a l'Europa de clima temperat, però molt rara a Catalunya. Els nuclis de Berga i Cercs són molt pròxims, a l'entorn ampli de la presa de la Baells, i deuen tenir un mateix origen. El nucli de la serra de la Petita havia estat citat erròniament com a *C. simonsii* (Aymerich, 2003) perquè es va observar material insuficient i en aquell moment aquest era l'únic *Cotoneaster* que es coneixia com a naturalitzat a la comarca.

Cotoneaster horizontalis Decne.

Ripollès: Camprodon, urbanització de Fontrubí, a l'oest del coll de la Batllia, DG5185, 1115 m, bosc obert sota un camí, 10-20 individus, 11-IV-2023; *Ribes de Freser, vessant sobre la perifèria est del poble (sector de Roteta), DG3183, 935-950 m, bardisses, uns 15 individus en diversos punts separats, 23-IX-2021.

Noves localitats d'una de les espècies asiàtiques d'aquest gènere més sovint escapades a Catalunya, tot i ser-hi molt menys freqüent que a l'Europa de clima temperat.

***Cotoneaster pannosus* Franch.**

Ripollès: Camprodon, urbanització de Fontrubí, sota el carrer Major, DG5185, 1080 m, bosc obert, menys de 10 individus, 11-IV-2023; Ribes de Freser, vessant sobre la perifèria est del poble (sector de Roteta), DG3183, 930-950 m, bardisses, menys de 10 individus en diversos punts separats, 23-IX-2021.

Aquesta és l'espècie del gènere més comuna com a escapada a Catalunya, però resulta rara a les zones de muntanya pirinenques.

***Cotoneaster perpusillus* (C.K. Schneid.) Flinck & B. Hylmø Berguedà:** *Castellar del Riu, Espinalbet, vora la pista forestal de Corbera, DG0063, 1290-1325 m, boscos clars de *Pinus sylvestris* a la perifèria d'una zona molt laxament urbanitzada, mínim 35 individus en una superfície de 0,3 ha, 18-X-2023 (Fig. 7).

Tàxon conflictiu, morfològicament mal caracteritzat i que sovint és considerat sinònim de *C. horizontalis* o es subordina a aquest. Per cautela, l'acceptem com a tàxon diferenciat, com ja es va fer a la Checklist de flora de Catalunya (Sáez & Aymerich, 2021). Morfològicament es distingeix de *C. horizontalis* per les fulles (més petites, de tendència el·líptica, més o menys plegades i d'anvers glabre), així com pels fruits (més petits i sovint de forma el·lipsoide) i pel port més prostrat; a més, treballs recents també han trobat diferències genètiques (Meng *et al.*, 2021; Yang *et al.*, 2022). Havia estat indicat fins ara com a allòcton casual al Moianès i la Cerdanya (Aymerich, 2020), i la nova localitat berguedana és la primera en què s'ha observat una població naturalitzada.

***Cotoneaster ×suecicus* G. Klotz**

Ripollès: *Camprodon, urbanització de Fontrubí, a l'oest del coll de la Batllia, DG5185, 1115 m, bosc obert sota un camí, taca poc densa d'uns 15 m², 11-IV-2023 (Fig. 8).

Primera citació catalana d'aquest híbrid obtingut en jardineria entre *C. dammeri* C.K. Schneider i *C. integrifolius* (Roxburgh) G. Klotz. Es distingeix del primer per les fulles més petites (en general 1-2 cm), usualment piloses al revers, la presència d'algunes branques ascendents (fins a 60 cm d'alçada) i pel nombre de llavors al fruit (2-4); de la segona espècie parental es diferencia sobretot per tenir tiges procumbents i parcialment radicants, les fulles més grosses i les flors fent grups de 2-6 (no solitàries). Aquest híbrid és conegut com a naturalitzat en diversos països d'Europa occidental i septentrional, com les illes Britàniques (Stace, 2010), Bèlgica (Verloove, 2023) o Suècia (Karlsson, 2002).

***Cotyledon orbiculata* L.**

Montsià: Alcanar, urbanització Alcanar Mar, entre el barranc del Llop i el carrer del Mas del Cec, BE9496, 15 m, solar amb vegetació natural dins una zona semiurbanitzada, individu solitari, 6-IV-2021.

Confirmem la seva presència com a allòctona casual al litoral al sud de l'Ebre, que ja va ser apuntada com a probable de forma ambigua per Royo (2006).

***Crassula tetragona* subsp. *robusta* (Toelken) Toelken**

Montsià: Alcanar, urbanització Alcanar Mar, entre el barranc del Llop i el carrer del Mas del Cec, BE9496, 15 m, solar amb vegetació natural dins una zona semiurbanitzada, una desena d'individus, 6-IV-2021.

Espècie utilitzada en jardineria que aparentment només s'ha naturalitzat a l'Alt Empordà (Aymerich, 2015a), però que també s'ha observat de forma molt escassa en un parell de localitats del litoral meridional (Aymerich & Gustamante, 2016; Aymerich, 2016b).

***Curio tallinoides* (DC.) P.W. Heath var. *mandraliscae* (Tineo) P.W. Heath**

Alt Empordà: Roses, pont de Jóncols, EG2078, 10 m, talús d'un camí, un individu, 15-V-2023.

Aquesta asteràcia de fulles crasses s'escapa molt rarament dels jardins, però ja havia estat observada en dues localitats pròximes, Cadaqués i a Llançà (Aymerich, 2016c, 2017). És una planta de taxonomia controvertida tant a nivell genèric com específic, que tradicionalment havia estat citada com a *Senecio mandraliscae* Tineo.

***Cylindropuntia pallida* (Rose) F.M. Knuth**

Alt Empordà: Llançà, Fener de Dalt, EG1389, 65 m, erm parcialment pavimentat, 3 individus, 14-III-2023.

Aquesta espècie no havia estat indicada encara de l'Empordà, tot i que ja està força estesa al litoral i prelitoral des del Maresme cap al sud segons les informacions recopilades a la base de dades d'espècies allòctones de Catalunya (<http://exocatdb.creaf.cat/>). El nucli de Llançà era incipient i amb aparent mala vitalitat.

***Dianthus plumarius* L.**

Pallars Sobirà: Soriguera, Llagunes, DG5092, 1285 m, petit aflorament rocós a la perifèria del poble, un grup clonal (coixí), 6-VI-2023 (Fig. 9).

Clavell originari dels Alps orientals i del nord dels Balcans, cultivat en jardineria i introduït en altres regions d'Europa (Marhold, 2011). La dada del Pallars correspon a un escapament puntual a molt poca distància, ja que a menys de 5 m hi havia un jardí en què es van veure exemplars cultivats d'una varietat de jardí de flors blanques, mentre que l'individu espontani tenia flors rosades més afins al morfotip salvatge.

Epilobium ciliatum* Raf. subsp. *ciliatum

Alt Urgell: *les Valls de Valira, Anserall, ribera del Segre prop del cementiri, CG7393, 730 m, menys de 10 individus, 15-IX-2021.

Espècie nord-americana que fins aquesta observació a Catalunya només es coneixia de la plana de Cerdanya (Ayme-

Figures 8-15. 8) *Cotoneaster x suecicus*, Camprodon; 9) *Dianthus plumarius*, Llagunes; 10) *Erigeron karvinskianus* competint pel microhàbitat amb la flora saxícola de Montserrat (esquerra *E. karvinskianus*, dreta *Valeriana tarraconensis*); 11) *Forsythia intermedia*, Camprodon; 12) *Forsythia viridissima*, Sant Sadurní d'Osormort; 13) *Leucanthemum x superbum*, Berga; 14) *Oenothera villosa*, Berga; 15) *Photinia serratifolia* (color vermellós) en un camp abandonat, Arbúcies.

rich, 2015b). Aquesta citació concreta i esmena la referència que es va fer d'aquesta planta a la Seu d'Urgell en la *Checlist* de la flora de Catalunya (Sáez & Aymerich, 2021).

***Erigeron blakei* Cabrera**

Baix Empordà: *Corçà, basses de Vacamorta, estanyol del Nord, EG0146, 40 m, herbassars higronitròfics, 20-IX-2022.

Osona: Seva, zona urbana, DG4031, 650 m, vegetació ruderale, 11-VIII-2021 (identificació a partir de mostres obtingudes per D. Vilasís).

Espècie de la qual es coneix una sola citació detallada, corresponent al Gironès (Vilar & Sáez, 2021). La dada de Seva concreta la referència a Osona apareguda a la Checklist de la flora de Catalunya (Sáez & Aymerich, 2021). Probablement té una distribució més àmplia i ha estat inadvertida per confusió amb altres *Erigeron* americans.

Erigeron karvinskianus DC.

Bages: Monistrol de Montserrat, massís de Montserrat, canal de Sant Jeroni, DG0106-0107, 680-950 m, fissures i codines de roques conglomeràtiques, 2020-2022 (Fig. 10).

Aquesta espècie usada en jardineria es va detectar en hàbitats naturals de Montserrat fa pocs anys (Batlle, 2016), representat només per dos individus puntuals en llocs separats. Des de l'any 2020, però, hem pogut constatar un augment progressiu del nombre d'individus i nuclis a la canal de Sant Jeroni, on el 2022 ja es van veure desenes o uns pocs centenars de plantes. Colonitza ambients rocosos, on competeix amb espècies autòctones saxícoles més o menys rares, de manera que ja comença a representar una amenaça per a la biodiversitat local.

Erigeron lilacinus (Sennikov & Kurtto) Sennikov

Lluçanès: Sant Martí d'Albars, vora la riera Gavarresa al pont de Sant Martí, DG2353, 580 m, herbassars de marges de camps, unes poques desenes d'individus, 3-X-2022. Pallars Sobirà: Rialp, cruïlla del camí de Rodés, CH4701, 735-740 m, talussos i marges viaris unes quantes desenes d'individus, 26-VI-2023.

La presència d'aquest tàxon de l'agregat d'*Erigeron annuus* L. havia estat assenyalada fa poc en diversos indrets dels Pirineus (Aymerich, 2022). Reportem la seva presència a la Catalunya central, zona en què *E. annuus* estricte està molt estès. Al Pallars ja havia estat observat en una localitat pròxima, vora Llavorsí.

Euphorbia marginata Pursh.

Solsonès: Sant Llorenç de Morunys, cua de l'embassament de la Llosa del Cavall a la confluència del torrent de les Salines, CG8465, 800 m, herbassars higronitròfils en fangars exundats, individu solitari, 25-IX-2022.

Espècie nord-americana cultivada en jardins, que s'escapa ocasionalment (Casasayas, 1989) i encara no havia estat trobada en l'àmbit pirinenc (cf. Sáez & Aymerich, 2021). En aquesta localitat creixia al costat d'un peu de *Cosmos bipinnatus* Cav., asteràcia de comportament similar, que ja havia estat observada fa pocs anys en un lloc molt proper (Aymerich, 2016d).

Euonymus japonicus Thunb.

Ripollès: les Lloses, la Farga de Bebié, ribera del Ter, DG3404, 605 m, bosc de ribera, 5-7 exemplars molt junts (potser creixement clonal), 4-IX-2021.

Observació d'aquesta espècie en l'àmbit dels Pirineus, on no havia estat citada (cf. Sáez & Aymerich, 2021).

Euphorbia saratoi Ard.

Pallars Sobirà: *Alins, prop de l'inici de la carretera d'Alins a Tor, CH6212, 1075 m, marge de prat de dall, població densa en uns 30 m², 21-V-2020.

Aquesta planta de taxonomia conflictiva ha estat citada en temps recents de tres localitats del Priorat i la Segarra, i se'n coneixen dues recolleccions antigues a l'Alt Empordà i al Segrià (Molero *et al.*, 2012; com a *E. virgata* Waldst. & Kit.). La nova citació al Pallars concreta la referència pirinenca poc detallada que es va incloure a la Checklist de la flora catalana (Sáez & Aymerich, 2021).

Forsythia intermedia Zabel

Noguera: Balaguer, pla del Corb, CG1425, 250 m, un individu reproductor, terreny erm en una zona agrícola, 3-X-2020 (citació basada en una foto de J. I. Tejedor). Ripollès: *Camprodon, urbanització de Fontrubi, a l'oest del coll de la Batllia, DG5185, 1125 m, bardissa en una vorada de bosc, individu solitari, 11-IV-2023 (Fig. 11).

Espècie molt cultivada a Catalunya, però que no havia estat assenyalada com a estrictament allòctona, ja que només es coneixia com a persistent de plantació dins hàbitats seminaturals a la Cerdanya (Aymerich, 2016a; Sáez & Aymerich, 2021). Les dues dades que s'aporten sí que corresponen a individus inequívocament escapats de cultiu, probablement establerts a partir de l'arrelament de restes de jardí.

Forsythia viridissima Lindl.

Osona: *Sant Sadurní d'Osormort, les Planes, DG5042, 540 m, arbreda de caducifolis en un torrent, individu solitari, 24-III-2023 (Fig. 12).

Espècie no indicada fins ara a Catalunya, i que ha estat molt poc citada com a allòctona a Europa, per exemple a Itàlia (Galasso *et al.*, 2018). Es pot distingir de *F. suspensa* i *F. intermedia*, les dues *Forsythia* ja citades del territori (Aymerich & Sáez, 2019) per caràcters com la medul·la de les tiges completament septada i les branques joves de color verd. La planta localitzada a Osona es trobava a menys de 20 m d'una casa deshabitada, i a la bardissa d'un talús adjacent a l'edificació hi havia un altre individu més gros aparentment plantat (resta persistent de cultiu) juntament amb la rosàcia *Chaenomeles speciosa*.

Gaillardia ×grandiflora Van Houte

Moianès: Castellterçol, prop de la confluència del torrent de la Fàbrega i el torrent Mal, DG2624, 615 m, herbassar de marge de camí, individu solitari 8-X-2022.

Asteràcia híbridògena creada en jardineria que s'observa rarament com a allòctona casual i que ha estat citada prèviament de la Cerdanya, el Ripollès i la Selva (Aymerich & Sáez, 2021; Gesti, 2022a).

Kalanchoe ×houghtonii D.B. Ward

Anoia: la Pobla de Claramunt, Can Vila, al peu de la serra de la Ninota, CG8900, 285 m, aflorament rocós prop d'una casa i una carretera, població de desenes d'individus, 12-II-

2023; Berguedà: Berga, nucli urbà DG0461, entre els carrers Fra Frederic i Cervantes, 700 m, teulada vella, una vintena d'individus, 30-III-2023. Osona: Sant Sadurní d'Osormort, la Casilla, sota els Munts, DG4742, 725 m, talús rocós al costat de la carretera, una desena d'individus, 24-III-2023.

Localitats interiors amb poblacions naturalitzades d'una planta que ja està molt estesa al litoral. Les de l'Anoia i Osona corresponen a poblacions establertes en hàbitats seminaturals per escapament des de jardins molt pròxims (10-20 m). La de Berga es fa en un hàbitat netament antròpic, com és molt freqüent per aquesta planta; prèviament s'havia observat un individu en un lloc diferent, però no va persistir més d'un any.

Leucanthemum ×superbum (J.W. Ingram) D.H. Kent

Berguedà: Berga, al costat de la carretera de Berga a Sant Llorenç de Morunys, per sobre del torrent de Fontcalenta, DG0161, 940 m, vorada de bosc mixt de *Pinus sylvestris* i caducifolis, grup clonal de 0,5 m², 24-VI-2023 (Fig. 13).

Tàxon obtingut en jardineria, aparentment per creuaments successius entre *Leucanthemum vulgare* Lam., *L. maximum* (Ramond) DC., *L. lacustre* (Brot.) Samp. i *Nipponanthemum nipponicum* (Maxim.) Kitam.. És conegut com a escapat en diversos països de clima temperat (ex. Stace, 2010), però no havia estat citat de Catalunya. El nucli trobat a Berga estava en un indret amb vegetació natural, i molt apartat (més de 700 m) de cases i jardins.

Lonicera ligustrina Wall.

Ripollès: *Ribes de Freser, vessant sobre la perifèria est del poble (sector de Santa Caterina), DG3184, 950 m, bosc caducifoli mixt, individu solitari, 7-XII-2022.

Arbust d'origen xinès molt poc citat a Catalunya. La planta de Ribes correspon a la var. *yunnanensis* (*L. nitida* E.H. Wilson), prèviament observada al Berguedà i al Solsonès (Aymerich, 2020; Aymerich & Sáez, 2021), mentre que a Ripoll s'ha trobat la var. *pileata* (Oliv.) Franch. (*L. pileata* Oliv.).

Lupinus albus L.

Alt Empordà: *Vilajuïga, entorn ampli de Mas Satlle, EG0784-0884-0885, 15-70 m, vinyes (sobretot dins els camps, menys als marges), centenars d'individus, I-IV-2023.

La gran majoria de les dades catalanes d'aquesta lleguminosa són d'abans de la meitat del segle XX, quan encara es cultivava com a aliment (cf. Sáez & Aymerich, 2021). En temps moderns només en coneixem una observació publicada, de la Selva (Gesti & Vilar, 2021). A Vilajuïga formava una població extensa repartida per diversos camps, de forma discontinua i amb densitats diverses, en una àrea total d'al voltant de 50 ha. Es desconeix el seu origen, però no es pot excloure la possibilitat d'una sembra intencionada pocs anys abans, per utilitzar-la com a adob verd.

Malephora uitenhagensis Jacobsen & Schwanthes

Montsià: Alcanar, urbanització Alcanar Mar, càmping Alfacs, BE9496, 1 m, rocam costaner, individu solitari, 6-IV-2021.

Concretem la referència imprecisa que es va fer d'Alcanar per aquesta planta (Sáez & Aymerich, 2021). Es tracta d'una observació d'un sol individu, com l'altra coneguda al litoral sud, a l'Ametlla de Mar (Aymerich, 2017) i sense indicis de naturalització com els observats al litoral nord (Aymerich, 2015a; Verloove & Aymerich, 2020).

Mahonia ×decumbens Stace

Berguedà: *la Pobla de Lillet, vora la carretera de Castellar de n'Hug, a l'alçada de la fàbrica de Ca l'Artigas, bardissa, individu solitari, 10-XII-2022 (observació inicial feta per Carles Espelt); Ripollès: Ribes de Freser, vessant sobre la perifèria est del poble (sector de Santa Caterina), DG3184, 950-965 m, bosc caducifoli mixt, uns 30 individus, 7-XII-2022; *Ribes de Freser, vessant sobre la perifèria est del poble (sector de Roteta), DG3183, 935-950 m, bardisses, uns 10 individus en diversos punts separats, 23-IX-2021.

Noves localitats d'aquest tàxon híbrid, que els darrers temps s'ha anat trobant progressivament en una àrea àmplia de la meitat nord de Catalunya (Aymerich & Sáez, 2021). Tot i que referim les plantes ripolleses a *M. x decumbens* a causa de les seves fulles més o menys papilloses al revers, presenten altres caràcters que semblen més referibles a *M. aquifolium* (port en general ascendent i relació llargada-amplada dels foliols al voltant de 2).

Muscari armeniacum Leichtlin

Garrotxa: Olot, sector sud del nucli urbà, cap a la cruïlla de l'avinguda de Sant Jordi i el carrer del Roure, DG5668, 445 m, erm ocupat per vegetació herbàcia, unes quantes desenes d'individus, 11-IV-2023.

Espècie de jardineria que s'escapa molt sovint a Europa, però que a Catalunya només havia estat citada del Berguedà (Aymerich, 2014) i del Ripollès (Aymerich & Sáez, 2021).

Muscari rotundifolium J. Kink

Garrotxa: Olot, sector sud del nucli urbà, cruïlla de l'avinguda Santa Coloma i l'avinguda de Sant Jordi, DG5668, 445 m, parterre semienjardinat, 10-20 individus, 11-IV-2023.

Aquesta planta bulbosa es cultiva molt poc als jardins del nostre entorn i sembla que l'única dada com a ahlòctona a Europa és un sol individu trobat al Ripollès (Aymerich, 2019). Aquesta nova observació a la Garrotxa, tot i ser una mica atípica a causa de l'hàbitat artificial, té interès perquè amplia la informació sobre la seva capacitat d'aparèixer com a planta subespontània. Els individus observats al parterre d'Olot tenien una distribució que indicava clarament que no havien estat plantats de forma intencionada, de manera que es devia tractar d'una persistència *in situ* després de plantacions velles o bé d'una aparició derivada del transport de terra de jardí amb bulbs d'aquesta espècie enterrats.

Nephrolepis cordifolia (L.) C. Presl.

Vallès Oriental: Canovelles, enllaç de les carreteres C-17 i C-352, DG3808, 210 m, fissures d'un mur de formigó, uns 10 individus, 8-VIII-2023.

Falguera ornamental que ocasionalment s'escapa i fins i tot pot establir poblacions en hàbitats antròpics de la franja litoral (Sáez & Aymerich, 2021). La localitat que s'aporta és la més interior fins ara citada a Catalunya.

Oenothera fallax Renner

Solsonès: *Sant Llorenç de Morunys, embassament de la Llosa del Cavall sobre el viaducte de la vall de Lord, CG8485, 800 m, una vintena d'individus, 24-VI-2023.

Primera citació a l'interior de Catalunya d'aquesta espècie híbriddègena, que fins ara només era coneguda d'hàbitats sorrencs del litoral meridional (Aymerich & Gustamante, 2016; Sáez & Aymerich, 2021). La seva aparició a la Llosa del Cavall data amb seguretat de 2023, ja que aquesta zona va ser visitada regularment els anys previs i no s'hi havia vist cap *Oenothera*.

Oenothera lindheimeri (Engelm. & A. Gray) W.L. Gardner
Baix Empordà: Corçà, carretera C-66 a la perifèria sud del poble, EG0148, 40 m, marge de carretera, individu solitari, 20-IX-2022.

Tot i que actualment aquesta onagràcia nord-americana es planta molt en jardins, ha estat indicada com a escapada molt poques vegades, sempre en ambients viaris o urbans. Les observacions prèvies són del Baix Camp, Barcelona i la Selva (Aymerich & Gustamante, 2016; Gómez-Bellver *et al.*, 2019; Gesti, 2022b).

Oenothera oehlkersii Kappus

Osona: Orís, ribera del Ter a la passera de Saderra, DG3658, 530 m, herbassars de ribera, una desena d'individus, 9-IX-2023.

No citada fins ara del territori ausosegàrric (Sáez & Aymerich, 2021), on la seva presència era previsible des que es va observar al Ter a Ripoll, pocs quilòmetres riu amunt (Aymerich, 2016d).

Oenothera villosa Thunb. subsp. *villosa*

Berguedà: *Berga, la Vall dan, DG0361, 680 m, parcel·la sense edificar en una zona urbana, 10-20 individus, 2022-2023 (Fig. 14).

Novetat per a la flora allòctona catalana i ibèrica. Espècie originària de l'oest d'Amèrica del Nord, però actualment difosa en altres parts del món, com a bona part d'Europa, on sovint ha estat assignada a microtàxons que els botànics americans sinonimitzen amb *O. villosa*. Té un aspecte general molt similar al d'*O. biennis*, força estesa a Catalunya, de la qual es diferencia sobretot per la pubescència de pèls blancs i l'absència general de pèls glandulars a l'ovari i fruits. Les plantes observades a Berga es podrien referir, pels seus fruits de dents emarginades, al microtàxon *O. canovirens* Steele, citat a Europa tant o més que *O. villosa* en sentit estricte. Les localitats conegudes més pròximes d'*O. villosa* es situaven en territori francès, a les valls dels rius Garona (Belhacène, 2017) i Roine (Tison *et al.*, 2014).

Opuntia bonaerensis Speg.

Noguera: Balaguer, serra Llarga, coma del Garrofer, CG1531, 350 m, brolla mediterrània al costat d'un camí, 26-III-2023

(identificació a partir de material gràfic proporcionat per J. I. Tejedor).

Primera citació a Catalunya d'aquesta espècie del grup d'*O. elata* Salm-Dyck. Ha estat citada com a allòctona en diverses zones del sud d'Europa i les dades més pròximes corresponien al País Valencià (Aymerich & Font, 2022). La seva presència a Balaguer deriva d'un abocament de restes de jardineria, que es va detectar a primers de 2020, i tres anys més tard la planta havia arrelat i mostrava bona vitalitat.

Opuntia mesacantha Raf.

Alt Empordà: Pau, a l'oest del rec de Cap de Terme, EG0885, 35 m, clariana de brolla silicícola, en sòl sorrenc, menys de 10 individus, 14-III-2023; Vilajuïga, sota Mas Satlle, EG0885, 45 m, afloraments de roca granítica enmig de pastures, menys de 10 individus, 14-III-2023. Moianès: Castelleir, Marfà, al costat de la casa del Xei, DG2125, 520 m, prat sec ruderalitzat, desenes d'individus, 9-VIII-2022.

Noves localitats d'aquesta cactàcia nord-americana, establerta de forma dispersa a la meitat septentrional de Catalunya.

Opuntia microdasys (Lehm.) Pfeiff.

Alt Empordà: Palau-saverdera, marge oest de la urbanització Mas Isaac, EG1084, 85-100 m, vessant rocós amb prat sec i brolla, unes poques desenes d'individus, 12-I-2023. Baix Cinca: Mequinensa, al sud del mas vell del Fornós, BF7584, 80 m, talús sota un camp, menys de 10 individus, 14-IV-2021. Montsià: Alcanar, urbanització Alcanar Mar, barranc del Llop, BE9496, 20 m, vegetació ruderal dins una zona semiurbanitzada, una desena d'individus, 6-IV-2021.

Dades d'aquesta espècie en zones on no era coneguda o és molt rara. Tot i ser freqüent com a escapada al litoral, no en coneixem citacions prèvies al territori ruscínic, mentre que la localitat del Montsià concreta la indicació vaga al territori catalanídic sud (Cs) que es feia a Sáez & Aymerich (2021). A l'interior, ha estat molt poc citada a les zones subàrides de la depressió de l'Ebre catalana (Aymerich, 2020) i resulta molt rara també al conjunt de l'àmbit administratiu aragonès, en el qual està integrat el Baix Cinca (Atles en línia de la flora d'Aragó: www.floragon.ipe.csic.es).

Opuntia phaeacantha Engelm.

Baix Cinca: Mequinensa, al sud del mas d'Agustí Callizo, BF7583, 75 m, matollar en un talús sobre l'embassament, 30-50 individus, 14-IV-2021.

Aquesta és una de les *Opuntia* que mostra més tolerància a les zones subàrides de clima continental, tot que hi és escassa. Ha estat molt poc citada en l'àmbit administratiu aragonès (Atles en línia de la flora d'Aragó: www.floragon.ipe.csic.es).

Opuntia puberula Pfeiff.

Anoia: la Pobla de Claramunt, Can Vila, al peu de la serra de la Ninota, CG8900, 285 m, talús rocós entre una casa i una carretera, 3 grups clonals, 12-II-2023.

Nova citació d'una cactàcia rara, observada fins ara de només cinc localitats catalanes, una també de l'Anoia, Piera (Sáez & Aymerich, 2021; Gómez, 2023). És incert que les plantes conegudes amb aquest nom a Europa i Austràlia corresponguin a la veritable *O. puberula* mexicana.

Opuntia robusta J.C. Wendl

Anoia: Els Hostalets de Pierola, urbanització Boscos de Can Martí, CG9602, 530 m, pineda oberta, una desena d'individus, 19-VI-2020 (identificada a partir de fotografies de L. Duran).

Cactàcia molt poc citada a Catalunya, fins ara de només cinc localitats estrictament litorals (Guillot & van der Meer, 2007; Sáez *et al.*, 2015; Aymerich, 2020; Gómez-Bellver *et al.*, 2020). N'aportem una primera localitat situada al prelitoral i a una altitud una mica elevada.

Oxalis bowiei G. Don

Alt Empordà: Garriguella, l'Escorial, EG0687, 50 m, antiga zona d'abocament de terres i restes de jardineria, taca densa d'1 m², 14-III-2023.

Espècie molt poc citada a Catalunya, que en general estableix poblacions puntuals i de persistència limitada derivades d'abocaments de restes de jardineria. Se'n tenien dades prèvies, des dels anys 1980, al Baix Empordà, al Maresme i al Baix Ebre (cf. Sáez & Aymerich, 2021).

Paulownia tomentosa Steud.

Bages: Sant Fruitós de Bages, carretera C-25 (Eix Transversal) als plans de Santa Anna, DG0524, 275 m, un individu d'uns 3,5 m d'alt, talús de la carretera, 15-VI-2022. Gironès: Bordils, ribera del Ter al Riu Vell, DG9055, 35 m, bosc de ribera degradat, un individu d'uns 3 m d'alt, 30-IX-2022.

Els darrers anys s'han estat publicant unes quantes observacions sobre l'escapament d'aquest arbre xinès (Aymerich, 2015b; Verloove & Aymerich, 2020; Senar & Cardero, 2022), plantat per biomassa i com a ornamental, però és encara molt rar com a espècie al·lòctona a Catalunya.

Phedimus spurius (M. Bieb) 't Hart

Pallars Sobirà: la Guingueta d'Àneu, a l'oest de les Bordes d'Aurós, tocant al camí de Cerbi, CH4923, 1445 m, mur de pedra seca, dues taques clonals que sumen 1 m², 14-IX-2022.

Aquesta és la quarta dada publicada d'aquesta crassulàcia asiàtica que a Catalunya només ha estat citada al Pallars (Carrillo & Ninot, 1992; Aymerich, 2017). En aquesta nova localitat s'ha format una petita població naturalitzada a partir de la persistència i expansió de plantes cultivades en una petita zona enjardinada abandonada fa temps.

Photinia serratifolia (Desf.) Kalkman

Selva: Arbúcies, mas Oller, DG5530, 435 m, herbassar en una antiga plantació d'espècies ornamentals, 12 individus immadurs, 24-IV-2023 (Fig. 15).

Espècie que es cultiva molt sovint als jardins, però de la qual es coneix una sola dada com a possiblement escapada,

de primers del segle XX al Bages (Sáez & Aymerich, 2021). L'observació d'Arbúcies no correspon, aparentment, a un escapament sinó a una resta de cultiu. Al lloc on es troben hi havia hagut un viver de plantes ornamentals que es va abandonar fa uns 10 anys i actualment és ocupat per vegetació espontània (herbes i alguns *Spartium junceum*). *Photinia* és l'única espècie que hi resta de les antigues plantacions i el més probable és que es tracti de plantes rebrotades de soca després de ser tallades, tot i que tampoc es pot excloure que algun dels individus més petits hagi nascut de llavor.

Phyllostachys sulphurea (Carrière) Rivière & C. Rivère
Vallès Oriental: Sant Celoni, riera de Fuirosos per damunt del pantà de la Brinxa, DG6613, 230 m, marge de bosc, entre la riera i la pista forestal, taca clonal d'uns 10 m², 24-X-2023 (Fig. 16).

Tot i que la identificació dels bambús introduïts és sovint incerta si no es veuen estructures reproductives ni brots joves (Canavan *et al.*, 2021), assignem aquest poblament del Montnegre a *P. sulphurea* per diversos caràcters morfològics (anell cerós ben definit als nodes de la tija, que s'estén fins més amunt de la cicatriu foliar; absència o gairebé d'una carena anul·lar per sobre de la cicatriu; aurícules de la beina foliar grosses; pèls persistents i curts a l'àpex de la beina) que permetrien separar-lo d'altres espècies cultivades d'aspecte similar com *P. viridiglaucescens* (Carrière) Rivière & C. Rivère i *P. reticulata* (Rupr.) K. Koch (Wang & Stapleton, 2006). Aquesta espècie ha estat citada a Itàlia (Galasso *et al.*, 2018; Pittarello *et al.*, 2021), però no en coneixem dades a Catalunya ni a la península Ibèrica. Les plantes catalanes corresponen a la var. *viridis* R. A. Young, que algunes vegades és citada com a espècie amb el nom *P. viridis* (R.A. Young) McClure, com és el cas de la major part de dades publicades a Itàlia.

Physalis peruviana L.

Osona: Vic, riu Gurri vora el polígon industrial de les Cassasses, DG3945, 450 m, herbassars nitròfils, menys de 10 individus, 30-IX-2023 (identificació a partir d'imatges obtingudes per D. Vilasis). Ripollès: Ripoll, riu Ter a la resclosa del Roig, DG3369, 665 m, llera fangosa, 3 individus, 4-IX-2021.

Noves localitats d'aquesta solanàcia en un sector en què no havia estat documentada. Els darrers temps s'ha estat observant amb relativa freqüència arreu del país (Sáez & Aymerich, 2021) i la seva aparició està lligada a l'ús alimentari dels fruits. Típicament es troba en lleres de rius, on les llavors arriben per les aigües residuals urbanes.

Platycladus orientalis (L.) Franco

Ripollès: Sant Joan de les Abadesses, pont de Ribamala, DG3774, 730 m, fissures entre les pedres de pont, 4 individus juvenils, 1-X-2021.

Nova dada sobre la naturalització d'aquesta conífera asiàtica en construccions de pedra, ja indicada en altres llocs del nord de Catalunya (Casasayas, 1989; Aymerich, 2019).

***Portulacaria afra* Jacq.**

Alt Empordà: Roses, pont de Jóncols, EG2078, 10 m, talús d'un camí, un individu gros, 15-V-2023. Montsià: Alcanar, urbanització Alcanar Mar, entre el barranc del Llop i el carrer del Mas del Cec, BE9496, 15 m, solar amb vegetació natural dins una zona semiurbanitzada, individu petit solitari, 6-IV-2021.

Planta sud-africana molt rarament escapada dels jardins del litoral i en general en forma d'individus aïllats, citada fins ara de menys de deu localitats. Les dades prèvies són sobretot de les Terres de l'Ebre (Royo, 2006), però també s'havia vist al Baix Penedès i a l'Alt Empordà (Aymerich, 2017).

***Prunus cerasus* L.**

Berguedà: Avià, Graugés, vora Cal Torrentbò, DG0357, 600 m, talús entre camps, grup d'uns 70 peus (uns 20 reproductors i uns 50 juvenils) segurament originat per multiplicació clonal (estolons subterranis), 20-VI-2023; Berga, perifèria nord-oest del nucli urbà, DG0361, 725 m, talús al marge d'un camp abandonat, grup clonal d'uns 40 individus (uns 15 reproductors), 30-VI-2023.

Fruiter molt similar al cirerer, però que creix com a arbust o arbre baix, i que forma estolons. Tot i que està àmpliament cultivat i escapat a l'Europa occidental, gairebé no ha estat indicat de Catalunya, on només en coneixiem les citacions de Molero (1976) al Priorat (cf. Casasayas, 1989; Sáez & Aymerich, 2021).

***Prunus laurocerasus* L.**

Ripollès: Camprodon, urbanització de Fontrubi, diversos punts, DG5185, 1080-1120 m, boscos en zona semiurbanitzada, obert, mínim 20 individus, 11-IV-2023; Ribes de Freser, vessant sobre la perifèria est del poble, (sector de Santa Caterina), DG3184, 940-970 m, bosc caducifoli mixt, uns 50 individus juvenils i un de mida potencialment reproductora, 7-XII-2022.

Noves localitats en què s'observa una naturalització incipient d'aquest arbret perennifoli al Ripollès, comarca on aquest fenomen és relativament freqüent (Aymerich, 2020).

***Rosa banksiae* W.T. Aiton**

Selva: *Arbúcies, sobre Can Blanc, DG6128, 265 m, bardissa en un talús, grup clonal sobre uns 20 m², 24-IV-2023 (Fig. 17).

Primera citació com a allòctona d'aquesta espècie originària de Xina i cultivada com a ornamental. Aparentment s'havia escapat d'un jardí pròxim per creixement vegetatiu, colonitzant un talús amb vegetació seminatural (bardissa i arbreda). A Europa, aquest roser ha estat indicat com a espècie allòctona casual a Itàlia (Galasso *et al.*, 2018); també apareix vagament indicat com a "introduït" a la península Ibèrica en una base de dades (POWO, 2023), però en desconeixem cap dada concreta d'aquest territori. La planta d'Arbúcies correspon a la var. *banksiae*, de flors dobles i no oloroses, i a la cultivar "alba", de flors blanques.

***Rosa gallica* L.**

Solsonès: Guixers, Valls, davant l'ajuntament, CG8965, 835 m, franja entre un camp i una carretera, grup clonal amb una àrea d'ocupació d'uns 15 m², estiu-tardor 2022.

Hi ha molt poques citacions modernes d'aquesta espècie, cultivada en jardins antics i localment escapada o persistent (Casasayas, 1989; Sáez & Aymerich, 2021). Confirmem la seva persistència actual a l'alt Solsonès, on ja havia estat observada per Vives (1964).

***Salvia hispanica* L.**

Ripollès: Ripoll, riu Ter a la resclosa del Roig, DG3369, 665 m, llera fangosa, 15-20 individus, 4-IX-2021.

Com passa amb *Physalis peruviana*, aquesta lamiàcia americana s'ha fet freqüent com a allòctona en els darrers temps a causa del seu ús alimentari (Sáez & Aymerich, 2021). Sovint totes dues es troben juntes als rius, com s'ha observat a Ripoll.

***Secale strictum* (C. Presl) C. Presl**

Pallars Sobirà: Alt Àneu, vores de la carretera de la Bonai-gua al sud de Sorpe, CH4223, 1265-1280 m, talussos d'una zona afectada per obres fa uns quants anys i prats adjacents, centenars d'individus, 14-IX-2022; * la Guingueta d'Àneu, diversos llocs entre Aurós i Cerbi, CH4822, 1330-1400 m, talussos de carretera i prats en substrat àcid, centenars d'individus, 14-IX-2022.

A la Catalunya autònoma, aquesta gramínia d'introducció recent era coneguda només als voltants del port del Cantó, entre el Pallars Sobirà i l'Alt Urgell (cf. Sáez & Aymerich,

Figures 16-17. 16) *Phyllostachys sulphurea*, Sant Celoni; 17) *Rosa banksiae*, Arbúcies.

2021), on sembla que es va utilitzar per a l'estabilització d'uns talussos viaris al poble de Rubió i després s'ha expandit fins a establir nuclis intermitents al llarg d'uns 7 km de carretera, en talussos i prats secs. Aportem dues noves localitats dels Pirineus centrals, on tindria un origen similar, derivat de sembres per a revegetacions d'obres. A la carretera de la Bonaigua feia un poblament important però puntual, mentre que al municipi de la Guingueta apareix de forma esparsa en prop de 2 km de carretera. *Secale strictum* és conegut també dels Pirineus orientals entre l'Alta Cerdanya i el Conflent (Terrisse, 1998; www.atlasflorapyrenaea.com).

Stachys byzantina K Koch

Berguedà: Avià, Graugés, al sud de l'estanyol de les Escoles, DG0457, 600 m, erm al costat d'una casa, 50-100 individus en una superfície d'uns 20 m², 2018-2023; Gisclareny, vora Cal Misèria, CG9879, 1430 m, prat sec en feixes abandonades, una desena d'individus, 7-VI-2023.

Espècie allòctona coneguda d'antic i relativament freqüent (Casasayas, 1989; Aymerich & Sáez, 2019), però que està mal documentada i que en general apareix de forma casual i representada per pocs individus. Té un interès especial la població d'Avià, ja que des de 2018 hem observat el progressiu creixement i consolidació d'aquest nucli, a partir de menys de cinc plantes.

Sternbergia lutea (L.) Spreng.

Lluçanès: Sant Martí d'Albars, la Blava, marge oest del poble, DG2355, 665 m, herbassar ruderal, menys de 10 individus, 3-X-2022; Segarra: Sant Guim de Freixenet, Sant Guim de la Rabassa, a l'est del castell, CG6711, 720 m, bardissa i herbassars ruderals, 20-30 individus, 5-X-2020.

Localitats noves d'una planta bulbosa escapada de jardins i que havia estat molt poc observada a Catalunya (Bolòs & Vigo, 2001), però que en la darrera dècada s'ha constatat que està força més estesa del que es pensava (cf. Sáez & Aymerich, 2021).

Tecomaria capensis (Thunb.) Spach.

Alt Empordà: Llançà, urbanització Superfener, a l'entorn del carrer Quermançó, EG1389, 145 mm, talús amb vegetació espontània dins una àrea semiurbanitzada, taca d'uns 15 m², escapada d'un jardí adjacent per creixement vegetatiu, 14-III-2023.

Liana ornamental que no havia estat observada com a escapada al territori ruscínic, però sí en indrets litorals situats més al sud (Sáez & Aymerich, 2021).

Thuja plicata D. Don

Osona: *Viladrau, riera de Font Savellà, DG4533, 665 m, vora de bosc en una zona en què s'han fet plantacions disperses de coníferes allòctones, individu jove isolat, 24-III-2023.

Conífera nord-americana sovint naturalitzada a Europa, però de la qual a Catalunya tot just es coneix una citació molt similar i en una localitat propera, Espinelves (Aymerich & Sáez, 2021).

Trachycarpus fortunei (Hook.) H. Wendl.

Gironès: Celrà, els Arenys, DG9054, 40 m, marges d'un braç lateral del riu Ter i plantació vella de *Platanus*, uns 15 juvenils 20-IX-2022. Pla de l'Estany: Porqueres, vora el rec del Marquès, DG7863, 175 m, enmig d'un poblament naturalitzat de *Ligustrum lucidum* (que s'estava tallant en la data d'observació), uns 10 individus juvenils, 10-X-2022. Selva: Arbúcies, riba esquerra de la riera d'Arbúcies més amunt del molí de les Pipes, DG5729, 350-360 m, bosc mixt, 2 individus adults i com a mínim 3 juvenils, 24-IV-2023.

Noves dades sobre aquesta palmera xinesa, que es va trobant progressivament en nous llocs de la Catalunya oriental i central (cf. Verloove & Aymerich, 2020) i tendeix a naturalitzar-se. No havia estat inclosa en el catàleg de flora del massís del Montseny (Sáez *et al.*, 2017), àmbit en el qual entraria la localitat d'Arbúcies.

Tradescantia fluminensis Vell.

Berguedà: Berga, carrer Rasa del Canyet, DG0461, 690 m, dins un embornal que recull l'aigua de pluja, taca densa d'uns 2 m², 2021-2023.

Dada de naturalització puntual i atípica d'aquesta planta en un hàbitat urbà, en una zona interior i a una altitud considerable, en una situació molt diferent a la de les localitats litorals en què és comuna i tendeix a tenir un comportament invasor (Aymerich & Sáez, 2019).

Agraïments

A Lluís Duran, Joan Ignasi Tejedor i David Vilasís, per facilitar les imatges sobre les quals es basen algunes de les citacions.

Referències

- Aymerich, P. 2003. *Cotoneaster simonsii* Baker, *Laburnum anagyroides* Medik. i *Cornus mas* L. naturalitzades a l'alta conca del Llobregat. *Bulletí de la Institució Catalana d'Història Natural*, 68: 65-66.
- Aymerich, P. 2014. Notes florístiques de les conques altes dels rius Segre i Llobregat (II). *Orsis*, 28: 7-47.
- Aymerich, P. 2015a. Nuevos datos sobre plantas suculentas alóctonas en Cataluña. *Bouteloua*, 22: 99-116.
- Aymerich, P. 2015b. Notes florístiques de les conques altes dels rius Segre i Llobregat (III). *Orsis*, 29: 1-28.
- Aymerich, P. 2016a. Notes florístiques de les conques altes dels rius Segre i Llobregat (IV). *Orsis*, 30: 133-165.
- Aymerich, P. 2016b. Algunas citas de plantas alóctonas de origen ornamental en la zona del Penedès (Cataluña). *Bouteloua*, 24: 78-92.
- Aymerich, P. 2016c. Notas sobre plantas alóctonas de origen ornamental en el litoral septentrional de Cataluña. *Bouteloua*, 26: 78-91.
- Aymerich, P. 2016d. Contribució al coneixement de la flora allòctona del nord i centre de Catalunya. *Orsis*, 30: 11-40.
- Aymerich, P. 2017. Notes sobre flora allòctona a Catalunya. *Bulletí de la Institució Catalana d'Història Natural*, 81: 97-116.
- Aymerich, P. 2019. Notes sobre flora allòctona a Catalunya. II. *Bulletí de la Institució Catalana d'Història Natural*, 83: 3-21.

- Aymerich, P. 2020. Notes sobre flora allòctona a Catalunya. III. *Butlletí de la Institució Catalana d'Història Natural*, 84: 101-124.
- Aymerich, P. 2022. *Erigeron lilacinus* (Asteraceae) in the Iberian Peninsula. *Butlletí de la Institució Catalana d'Història Natural*, 86: 121-122.
- Aymerich, P. & Font, F. 2022. On the identity of *Opuntia elata* s.l. (Cactaceae) introduced in the Mediterranean region. A taxonomic and nomenclatural update. *Mediterranean Botany*, 44: e80196.
- Aymerich, P. & Gustamante, L. 2016. Nuevas citas de plantas alóctonas de origen ornamental en el litoral meridional de Cataluña. II. *Bouteloua*, 24: 93-112.
- Aymerich, P. & Sáez, L. 2019. Checklist of the vascular alien flora of Catalonia (northeastern Iberian Peninsula, Spain). *Mediterranean Botany*, 40: 215-242.
- Aymerich, P. & Sáez, L. 2021. Aportacions a la flora allòctona catalana. *Butlletí de la Institució Catalana d'Història Natural*, 85: 151-162.
- Batlle, J. 2016. Noves aportacions al catàleg de flora de Montserrat. *Butlletí de la Institució Catalana d'Història Natural*, 80: 3-6.
- Belhacène, L. 2017. Le genre *Oenothera* en Haute-Garonne. *Isatis*, 17: 73-84.
- Bolòs, O. & Vigo, J. 2001. *Flora dels Països Catalans. Vol. 4*. Ed. Barcino. Barcelona. 750 p.
- CABI 2023. *Aurinia saxatilis* factsheet. Disponible a: <https://www.cabidigitallibrary.org/doi/full/10.1079/cabicompendium.112613> [Consulta octubre 2023]
- Canavan, S., Richardson, D. M., Le Roux, J. L., Kelchner, S. A. & Wilson, J. R. U. 2021. The status of alien bamboos in South Africa. *South African Journal of Botany*, 138: 33-40.
- Casayas, T. 1989. *La flora allòctona de Catalunya*. Tesi doctoral. Facultat de Biologia, Universitat de Barcelona. 880 p.
- El Mokni, R., Iamónico, D., Véla, E., Verloove, F. & Domina, G. 2021. New records of Astreaceae for the non-native flora of Tunisia and north Africa with some nomenclatural remarks. *Mediterranean Botany*, 43: e73688.
- Ellis, K. 2013. *Revision of Aloisampelos Klopfer & Gideon F. M. (Xanthorrhoeaceae subfam. Asphodeloideae)*. Tesi doctoral, Nelson Mandela Metropolitan University. Port Elizabeth. 128 p.
- Galasso, G. et al. 2018. An updated checklist of the vascular flora alien to Italy. *Plant Biosystems*, 152: 179-303.
- Gesti, J. 2022a. Aportacions al coneixement de la flora de les Guilleries orientals i àrees properes (nord-est de Catalunya) – V. *Butlletí de la Institució Catalana d'Història Natural*, 86: 175-186.
- Gesti, J. 2022b. Aportacions al coneixement de la flora de les Guilleries orientals i àrees properes (nord-est de Catalunya) – IV. *Butlletí de la Institució Catalana d'Història Natural*, 86: 37-42.
- Gesti, J. & Vilar, L. 2021. Aportacions al coneixement de la flora de les Guilleries orientals i àrees properes (nord-est de Catalunya) – III. *Butlletí de la Institució Catalana d'Història Natural*, 85: 163-169.
- Gómez-Bellver, C. 2023. *Flora vascular ocasional, naturalitzada i invasora al territori comprès per Catalunya, el País Valencià i les illes Balears*. Tesi doctoral, Universitat de Barcelona. 1233 p.
- Gómez-Bellver, C., Ibáñez, N., Nualart, N., & López-Pujol, J. 2020. Nuevas especies de plantas vasculares alóctonas subespontáneas en Cataluña (España). *Flora Montiberica*, 77: 33-36.
- Gómez-Bellver, C., Nualart, N., Ibáñez, N., Burguera, C., Álvarez, H. & López-Pujol, J. 2019. Noves dades per a la flora allòctona de Catalunya i del País Valencià. *Butlletí de la Institució Catalana d'Història Natural*, 83: 23-40.
- Greuter, W. 2006. *Argyranthemum frutescens*. In: Greuter, W. & Raab-Straube, E. (eds.): *Compositae*. Euro+Med Plantbase. Disponible a: <https://www2.bgbm.org/EuroPlusMed/PTaxonDetail.asp?NameCache=Argyranthemum%20frutescens> [Consulta juny 2023]
- Guillot, D. & Van Der Meer, P. 2007. Un nuevo taxón alóctono naturalizado en Cataluña: *Opuntia robusta* Wendland. *Studia Botanica*, 26: 121-124.
- Karlsson, T. 2002. Nyheter i den svenska kärlväxtfloran II. Korsblommiga-flockblommiga. *Svensk Botanik Tidskrift*, 96: 186-206.
- Laguna, E., Guillot, D., Roselló, R., Gómez, M. A., Ferrer, P. P., Deltoro, V. & Pérez P. 2014. Nuevas citas de plantas alóctonas suculentas asilvestradas en la Comunidad Valenciana. *Bouteloua*, 18: 141-159.
- Manning, J. & Goldblatt, P. 2012. Plants of the Greater Cape floristic regions. 1: The core Cape area. *Strelitzia*, 29. South African National Biodiversity Institute. Pretoria. 853 p.
- Marhold, K. 2011. *Dianthus plumarius*. In: Caryophyllaceae. Euro+Med Plantbase. Disponible a: https://europlusmed.org/cdm_dataportal/taxon/e9c827b4-9d7a-4e4c-89f3-37f2ca8abab2 [Consulta juliol 2023]
- Molero, J. 1976. *Estudio florístico y fitogeográfico de la sierra de Montsant y su area de influencia*. Tesi doctoral, Universitat de Barcelona. 396 p.
- Molero, J., Aymerich, P. & Rovira, A. 2012. El complex *Euphorbia esula-E.virgata* al nord-est de la península Ibèrica: precisions corològiques, taxonòmiques i ecològiques. *Collectanea Botanica (Barcelona)*, 31: 37-49.
- Nielsen, H. & Leverenz, J. W. 2002. Escaping, naturalized and native woody plant taxa around the arboretum in Hørsholm. Denmark. *Dansk Dendrologisk Forening*, 20: 39-59.
- Pittarello, M., Ravetto, S., Nota, G., Lombardi, G., Mezzasalma, V., Frigerio, J. & Lonati, M. 2021. BambApp: a citizen science project for the re-evaluation of the invasive potential of bamboo species in North-West Italy. *Acta Horticulturae*, 1331: 269-276.
- Pyke, S. 2008. Contribució al coneixement de la flora alóctona catalana. *Collectanea Botanica*, 27: 95-104.
- Rešetnik, I., Závěská, E., Grgurev, M., Bogdanovic, S., Bartolic, P. & Frajman, B. 2022. Stability in the south, turbulence toward the north: evolutionary history of *Aurinia saxatilis* (Brassicaceae) revealed by phylogenomic and climatic modelling data. *Frontiers in Plant Science*, 13: 822331.
- Royo, F. 2006. *Flora i vegetació de les planes i serres litorals compreses entre el riu Ebro i la serra d'Irta*. Tesi doctoral, Universitat de Barcelona.
- Sáez, L. & Aymerich, P. 2021. *An annotated checklist of the Vascular Plants of Catalonia (north-eastern Iberian Peninsula)*. Kitbook Serveis Editorials. Barcelona. 717 p.
- Sáez, L., Guillot, D. & Lodé, J. 2015. Nuevos datos de especies alóctonas del género *Opuntia* Mill. (Cactaceae) en Cataluña (noreste de la península Ibérica). *Bouteloua*, 20: 70-75.
- Sáez, L., Pié, G. & Carnicero, P. 2017. *Catàleg de la flora vascular del massís del Montseny*. Diputació de Barcelona. 238 p.
- Senar, R. & Cardero, S. 2022. Nuevos datos para la xenoflora catalana y valenciana. *Flora Montiberica*, 84: 73-91.
- Serapio, J., Laguna, E., Gómez-Bellver, C., Domínguez, L. A., Verloove, F. & Sáez, L. 2023. Contribution to the alien flora of the Balearic Islands. *Butlletí de la Institució Catalana d'Història Natural*, 87: 11-28.
- Stace, C. 2010. *New flora of the British Isles*, 3th ed. Cambridge University Press. XXXII + 1232 p.
- Terrisse, A. 1998. Contributions à l'inventaire de la flore: Pyrénées-Orientales. *Bulletin de la Société Botanique du Centre-Ouest*, 29: 242-245.
- Tison, J. M., Jauzein, P. & Michaud, H. 2014. *Flore de la France méditerranéenne continentale*. Conservatoire Botanique National Méditerranéen de Porquerolles. Naturalia Publications. Turriers.

- 2078 p.
- Verloove, F. & Aymerich, P. 2020. Chorological novelties for the alien flora of northeastern Catalonia (Iberian Peninsula). *Butlletí de la Institució Catalana d'Història Natural*, 84: 137-153.
- Vigo, J. 1983. Flora de la vall de Ribes. *Acta Botanica Barcinonensia*, 35: 1-793.
- Vilar, L. & Sáez, L. 2021. *Erigeron blakei* Cabrera (Asteraceae), espècie al·lòctona confirmada a la península Ibèrica. *Butlletí de la Institució Catalana d'Història Natural*, 85: 1-4.
- Vives, J. 1964. Vegetación de la alta cuenca del Cardener. Estudio florístico y fitocenológico comarcal. *Acta Geobotanica Barcinonensia*, 1: 1-218.
- Von Staden, L. 2020. *Aloiampelos striatula* (Haw.) Klopper & Gideon F. Sm. *National Assessment: Red List of South African Plants version 2020*. Disponible a: <http://redlist.sanbi.org/species.php?species=15459-9> [Consulta maig 2023]
- Wang, Z. P. & Stapleton, C. M. A. 2006. *Phyllostachys* Sieb. & Zucc. (P. 163-180). In: Wu, Z. Y., Raven, P. H. & Hong, D. Y. (Eds.) *Flora of China Vol. 22*. Science Press, Beijing & Missouri Botanical Garden, St. Louis. 752 p.
- Weng, K. K., Chen, S. F., Xu, K. W., Zhou, R. C., Li, W.W., Kumar, W., Liao, W. B. & Fan, Q. 2021. phylogenomic analyses based on genome-skimming data reveal cyto-nuclear discordance in the evolutionary history of *Cotoneaster* (Rosaceae). *Molecular Phylogenetics and Evolution*, 158: 107083.
- Yang, J., Kim, S. H., Pak, J. H. & Kim, S.C. 2022. Genomes of *Cotoneaster* (Rosaceae): Implications for the Plastome Evolution and Origin of *C. wilsonii* on Ulleung Island. *Genes*, 13: 728.